

Brusel 16. října 2023
(OR. en)

14248/23

Interinstitucionální spis:
2023/0373(COD)

ENV 1129
MI 862
IND 535
CONSOM 367
COMPET 996
MARE 22
PECHE 439
RECH 452
SAN 593
ENT 215
ECOFIN 1053
CODEC 1895

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	16. října 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 645 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o předcházení ztrátám plastových pelet za účelem snížení znečištění mikroplasty

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 645 final.

Příloha: COM(2023) 645 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 16.10.2023
COM(2023) 645 final

2023/0373 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

o předcházení ztrátám plastových pelet za účelem snížení znečištění mikroplasty

{SEC(2023) 346 final} - {SWD(2023) 330 final} - {SWD(2023) 332 final} -
{SWD(2023) 333 final}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

V roce 2018 Strategie EU pro plasty v oběhovém hospodářství¹ uznala rizika, která s sebou nesou mikroplasty, a doporučila inovativní řešení zaměřená na různé zdroje. V roce 2019 skupina hlavních vědeckých poradců Evropské komise uznala potenciální rizika, která s sebou nesou mikroplasty, a vyzvala k preventivním opatřením². V roce 2020, v rámci opatření navazujících na Zelenou dohodu pro Evropu³, se Komise v Akčním plánu pro oběhové hospodářství 2.0⁴ zavázala zakročit proti přítomnosti mikroplastů v životním prostředí tím, že:

- omezí záměrné přidávání mikroplastů do výrobků,
- bude řešit nezáměrné uvolňování mikroplastů, mimo jiné tak, že budou vypracovány opatření týkající se normalizace, certifikace a regulace a že budou harmonizovány metody měření jejich uvolňování.

V roce 2021 Komise ve svém akčním plánu: „Vstříc nulovému znečištění ovzduší, vod a půdy“⁵ navrhla, aby EU do roku 2030 snížila (záměrné i nezáměrné) uvolňování mikroplastů do životního prostředí o 30 %.

Dne 25. září přijala Evropská komise nařízení, kterým se omezuje záměrné přidávání mikroplastů do výrobků⁶. Tento návrh na předcházení ztrátám plastových pelet do životního prostředí a průvodní posouzení dopadů vychází ze závazků Komise týkajících se nezáměrného uvolňování mikroplastů.

1.1 Odůvodnění a cíle návrhu

Ztráty plastových pelet do životního prostředí jsou třetím největším zdrojem všech nezáměrných uvolnění mikroplastů. Dalšími hlavními zdroji jsou barvy, pneumatiky, textilie, geotextilie a v menší míře detergenty v kapslích. Zabránění uvolňování mikroplastů z uvedených zdrojů může vyžadovat zásadní náhrady nebo změny vlastností výrobků. Naproti tomu ztráty plastových pelet bývají způsobeny nedostatečnou informovaností a špatným nakládáním, a proto je lze omezit rychlými opatřeními, která budou tomuto vyhnutelnému znečištění předcházet. Plastové pelety jsou proto hlavním kandidátem pro politický zásah.

Plastové pelety, označované též jako granule, předvýrobní pelety a pryskyřičné pelety, jsou průmyslovou surovinou používanou pro výrobu veškerých plastů. **Současné postupy**

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Evropská strategie pro plasty v oběhovém hospodářství, COM(2018) 28 final.

² [Scientific opinion on the environmental and health risks of microplastic pollution](#) (Vědecké stanovisko k environmentálním a zdravotním rizikům znečištění mikroplasty), duben 2019.

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Zelená dohoda pro Evropu, [COM\(2019\) 640](#).

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Nový akční plán pro oběhové hospodářství – Čistší a konkurenceschopnější Evropa, COM(2020) 98 final.

⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Cesta ke zdravé planetě pro všechny, Akční plán EU: „Vstříc nulovému znečištění ovzduší, vod a půdy“, COM(2021) 400 final.

⁶ Nařízení KOMISE (EU), kterým se mění příloha XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), pokud jde o syntetické polymerní mikročástice, C(2023) 6419 final.

nakládání s peletami vedou ke ztrátám ve všech fázích dodavatelského řetězce, zejména při výrobě (z prvotních nebo recyklovaných surovin), zpracování, přepravě a dalších logistických operacích a při nakládání s odpady. Jakmile se dostanou do životního prostředí, je téměř nemožné je zachytit. Celou situaci ztěžuje jejich pohyblivost. Stejně jako všechny mikroplasty se plastové pelety, které unikly z průmyslových zařízení nebo během přepravy, snadno přenášejí vzduchem, pevninskými povrchovými vodami a mořskými proudy a mohou se nacházet i v půdě (včetně zemědělské půdy).

Při ztrátách pelet lze zaznamenat čtyři druhy nepříznivých dopadů: na životní prostředí, na klima, potenciálně na lidské zdraví a na ekonomiku. Některé z těchto dopadů jsou spojeny specificky s peletami, jiné s mikroplasty obecně. Je známo, že pelety konzumuje řada mořských a pobřežních druhů (např. mořské želvy, mořští ptáci a korýši). Po požití mohou ublížit na zdraví nebo přivodit smrt. Pokud nemohou projít trávicí soustavou, mohou vést k podvýživě nebo hladovění. Stejně jako u všech mikroplastů je nedílnou součástí problému jejich potenciál působit jako nosič adsorbovaných toxických látek nebo patogenních mikroorganismů. Plasty a mikroplasty přispívají ke změně klimatu, neboť jsou dalším zdrojem emisí skleníkových plynů i tlaku na ekosystémy a biologickou rozmanitost. Skleníkové plyny se uvolňují během celého životního cyklu plastů, od výroby až po procesy rozkladu, a plasty v oceánech mohou také narušovat schopnost oceánů pohlcovat a sekvestrovat oxid uhličitý. Lidé jsou mikroplastům vystaveni prostřednictvím ovzduší a konzumace potravin. Mikroplasty, včetně plastových pelet, mohou mít negativní ekonomické dopady na místní činnosti, jako jsou komerční rybolov a zemědělství (např. snížení úlovků v důsledku dopadů na mořská stanoviště, ekosystémy a volně žijící živočichy), a rovněž na cestovní ruch a rekreaci (např. snížení atraktivity nebo uzavření pláží a zranitelných oblastí, jako jsou národní parky, řeky a jezera).

Každoročně se vyrábí a zpracovává velké množství pelet, a to jak ve světě, tak v EU (v roce 2021 připadalo na EU přibližně 57 milionů tun). Podle odhadů **se v roce 2019 v EU ztratilo do životního prostředí 52 140 až 184 290 tun pelet. To odpovídá 2 100 až 7 300 nákladním vozům plně naloženým peletami ročně.**

Ze shromážděných informací, které jsou podkladem průvodního posouzení dopadů a počátečního posouzení dopadů, jakož i z veřejné konzultace a dodatečné konzultace zaměřené na malé a střední podniky vyplývá, že zúčastněné strany jsou pro to, aby orgány veřejné správy na všech úrovních přijaly opatření ke snížení znečištění mikroplasty. Zúčastněné strany rovněž poukazují na dobrovolnou činnost odvětví v této oblasti, zejména na program Operation Clean Sweep® (OCS), coby jeden z možných postupů.

Cílem tohoto návrhu je **snížit ztráty pelet do životního prostředí** a jeho uplatnění by vedlo k 54% až 74% poklesu v porovnání s výchozím stavem, což odpovídá 6% snížení celkového množství nezáměrně uvolňovaných mikroplastů. Návrh je v souladu s cílem Komise snížit celkové množství mikroplastů uvolňovaných do životního prostředí o 30 % a pomůže **zachovat ekosystémy a biologickou rozmanitost, snížit možné dopady na zdraví a podpořit místní hospodářskou činnost.** Rovněž má potenciál zlepšit informace o rozsahu ztrát pelet v celém dodavatelském řetězci. Mírnější požadavky na malé a střední podniky zajistí odpovídající zmírnění možných dopadů na jejich činnost.

1.2 Soulad se stávajícími politikami EU

Návrh na předcházení ztrátám pelet do životního prostředí podporuje cíle Zelené dohody pro Evropu a přispívá k řešení trojí krize, kterou představuje změna klimatu, znečištění a ztráta

biologické rozmanitosti. Posílí rovněž zastřešující strategie, jako jsou Strategie pro plasty, Akční plán pro oběhové hospodářství a Akční plán pro nulové znečištění. Příčinami znečištění mikroplasty jsou:

1. odložené, vyhozené nebo nesprávně zlikvidované větší plastové výrobky a jejich rozklad na menší plastové kousky v životním prostředí;
2. mikroplasty záměrně přidávané do některých výrobků, například kosmetických, které se nakonec dostanou do životního prostředí, a
3. mikroplasty uvolněné nezáměrně, zejména v důsledku oděru při používání nebo špatného zacházení.

Pokud jde o „**makroplasty**“, Unie již přijala řadu regulačních opatření k řešení znečištění pocházejícího z větších plastových výrobků, které unikají do životního prostředí, včetně směrnice o plastech na jedno použití⁷, rámcové směrnice o odpadech⁸, směrnice o obalech a obalových odpadech⁹ a rámcové směrnice o strategii pro mořské prostředí¹⁰. Tato opatření přispívají ke snižování produkce plastového odpadu, vylepšují jeho sběr a recyklaci a motivují k používání recyklovaného obsahu v nových výrobcích, čímž snižují množství plastového odpadu v životním prostředí.

Pokud jde o „**nezáměrně uvolňované mikroplasty**“, Komise kromě plastových pelet zkoumala několik dalších hlavních zdrojů nezáměrného uvolňování, jako jsou barvy, pneumatiky, syntetické textilie, geotextilie a v menší míře detergenty v kapslích. Opatření proti uvolňování mikroplastů z pneumatik již byla zahrnuta do návrhu nařízení EURO 7. Předběžná analýza ostatních zdrojů odhalila nejasnosti a mezery v údajích a dospěla k závěru, že k jejich řešení mohou být vhodnější jiné politické nástroje. K určení nejvhodnějších zásahů je třeba více informací a další analýza. U těchto zdrojů mohou být v případě potřeby vypracována samostatná posouzení dopadů, jimiž budou podloženy případné návrhy na řešení emisí mikroplastů z těchto zdrojů.

Pokud jde o **průmyslové emise**, právním předpisem, kterým se upravují a řídí emise z velkých průmyslových podniků, je směrnice o průmyslových emisích¹¹. Stávající závěry o nejlepších dostupných technikách problematiku ztrát plastových pelet specificky neřeší. Pravidla stanovená v tomto nařízení by se měla uplatňovat, aniž by bylo dotčeno uplatňování směrnice o průmyslových emisích.

Návrh na předcházení ztrátám pelet do životního prostředí doplňuje ustanovení o peletách, která jsou obsažena v **omezení záměrně přidávaných mikroplastů stanoveném v nařízení REACH**. Toto omezení řeší plastové pelety jakožto zdroj vyhnutelného uvolňování a ukládá hospodářským subjektům dvě povinnosti: 1) poskytovat informace o používání a likvidaci pelet, např. prostřednictvím označování, a 2) každoročně podávat zprávy s odhady

⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/904 ze dne 5. června 2019 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí, Úř. věst. L 155, 12.6.2019, s. 1.

⁸ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic, Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3.

⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech, Úř. věst. L 365, 31.12.1994, s. 10.

¹⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky, Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19.

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění), Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17.

uvolněných množství. Ačkoli se množství informací o používání pelet a jejich ztrátách zvyšuje, tyto povinnosti nejsou blíže specifikovány a není zavedena metodika, jak ztráty odhadovat. Komplexní povinnosti a standardizovaná metodika obsažené v tomto novém návrhu pomohou předcházet ztrátám pelet u zdroje a zlepši shromažďované informace o odhadovaných uvolněních.

Návrh je v souladu s nezávazným doporučením Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (**OSPAR**) týkajícím se plastových pelet, které prosazuje normy prevence a systémy certifikace pro celý dodavatelský řetězec plastů¹². Mezinárodní námořní organizace (**IMO**) zkoumá přepravu plastových pelet po moři v nákladních kontejnerech a posuzuje dobrovolná i povinná opatření, která by na hospodářské subjekty nakládající s peletami kladla přísnější požadavky.

Cílem návrhu je připravit půdu pro ustanovení o mikroplastech v rámci probíhajících jednání o **celosvětové úmluvě o omezování znečištění plasty**. EU a její členské státy „zdůrazňují, že je třeba, aby budoucí nástroj zahrnoval opatření k omezení nezáměrného uvolňování mikroplastů. Ta by mohla zahrnovat například opatření k minimalizaci rizika úniku plastových pelet z výroby, nakládání a přepravy“¹³.

Návrh přispívá k naplňování **Agendy OSN pro udržitelný rozvoj 2030**, které se řídí sedmnácti cíli udržitelného rozvoje, konkrétně: cílem 12 o udržitelné spotřebě a výrobě, cílem 14 o ochraně a udržitelném využívání oceánů, moří a mořských zdrojů pro udržitelný rozvoj a cílem 15 o životě na souši, spolu s cílem 3 o dobrém zdraví, cílem 9 o průmyslu, inovacích a infrastruktuře a cílem 13 o klimatu.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

2.1 Právní základ

Tato iniciativa je založena na čl. 192 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), neboť zvýší úroveň ochrany životního prostředí v celé EU. I když povede také k další harmonizaci nakládání s peletami, a zabráni tak roztržitému trhu v důsledku různých vnitrostátních přístupů v jednotlivých členských státech, převažuje rozměr ochrany životního prostředí.

2.2 Subsidiarita

Společný soubor požadavků na nakládání s peletami v Unii je nezbytný pro zajištění vysoké úrovně ochrany životního prostředí. Stejně jako všechny mikroplasty se i pelety snadno přenášejí z jednoho zeměpisného místa na druhé a lze je nalézt ve všech prostředích včetně těch nejodlehlejších. Ztráty pelet jsou sice zpočátku obvykle soustředěny v jedné zeměpisné oblasti (oblasti s petrochemickým nebo polymerním průmyslem, logistické platformy, jako jsou přístavy atd.), ale jsou nesmírně pohyblivé a mohou se následně rozptýlovat pevninskými povrchovými vodami a mořskými proudy i vzduchem. Přeshraniční povaha problému je nejdůležitějším důvodem pro jednání na úrovni EU. Pokud by členské státy jednaly individuálně, byla by opatření méně nákladově efektivní a ochrana životního prostředí by i nadále nedosahovala optimální úrovně. Hrozí také riziko, že by vznikly rozdílné právní předpisy, které by si navzájem konkurovaly.

¹² Doporučení 2021/06 týkající se snížení ztrát plastových pelet do mořského prostředí, 2021.

¹³ Podání EU adresované UNEP v souvislosti s druhým zasedáním mezivládního vyjednávacího výboru o mezinárodním právně závazném nástroji proti znečištění plasty (INC-2).

2.3 Proporcionalita

Požadavky v návrhu nepřekračují míru nezbytnou k tomu, aby hospodářské subjekty provozující zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami v množství větším než 5 tun ročně, jakož i dopravci EU a dopravci třetích zemí nakládali s těmito peletami bezpečně a odpovědně. Vycházejí ze stávajících osvědčených manipulačních postupů, zejména z odvětvového programu Operation Clean Sweep® (OCS) a nezávazného doporučení přijatého smluvními stranami Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (OSPAR). Na základě důkladných konzultací se zúčastněnými stranami je přiměřenost požadavků zajištěna zavedením mírnějších požadavků pro malé a střední podniky tam, kde je to nutné. Příslušné vnitrostátní orgány odpovědné za kontrolu dodržování předpisů ze strany dotčených odvětví se budou opírat o činnost certifikačních subjektů, které budou mít na starosti certifikaci. Tento systém poskytne vysokou míru právní jistoty a usnadní vymáhání.

2.4 Volba nástroje

Návrh je samostatným právním nástrojem, který by neměnil stávající právní předpisy. Stanoví požadavky, které musí plnit celý dodavatelský řetězec pelet, jakož i pravidla pro systém dodržování předpisů založený na certifikaci třetí stranou, na vlastních prohlášeních a na ověřování souladu s předpisy prováděném vnitrostátními orgány veřejné správy. Vzhledem k tomu, že jeho cílem je zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí prostřednictvím změn v chování hospodářských subjektů při nakládání s peletami, považuje se nařízení za nejvhodnější právní nástroj.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Nebylo provedeno žádné hodnocení *ex post*, protože na úrovni EU neexistuje žádný regulační rámec, který by řešil znečištění plastovými peletami v celém dodavatelském řetězci.

3.1 Konzultace se zúčastněnými stranami

Komise konzultovala problematiku se zúčastněnými stranami prostřednictvím:

1. veřejné konzultace, která probíhala od 22. února do 17. května 2022 a věnovala se prvotně vytipovaným zdrojům s nejvyšší známou mírou nezáměrného uvolňování mikroplastů, tj. plastovým peletám, syntetickým textiliím, pneumatikám, barvám, geotextiliím a detergentům v kapslích pro praní a mytí nádobí. V průběhu konzultace bylo předloženo 410 příspěvků. Všechny zúčastněné strany se shodly na **nebezpečnosti znečištění mikroplasty v Unii, na jeho negativním dopadu na životní prostředí a lidské zdraví a na potřebě přijmout opatření na všech správních úrovních**. Pokud jde o ztráty pelet, zúčastněné strany se shodly, že **hlavním faktorem je nesprávné nakládání**;

2. druhé konzultace, která probíhala od ledna do února 2023 a cílila na malé a střední podniky nakládající s peletami. V průběhu této druhé konzultace bylo předloženo 330 příspěvků. **Většina respondentů se vyslovila pro zavedení povinných požadavků, pokud budou požadavky pro menší společnosti mírnější**. Některé požadavky byly vyhodnoceny jako příliš zatěžující pro mikropodniky (méně než 10 zaměstnanců) a malé podniky (10 až 49 zaměstnanců), jakož i pro podniky s kapacitou nižší než 1 000 tun za rok (průměrná roční tonáž, s kterou nakládají malé podniky). Malé a střední podniky nebyly nakloněny povinnosti podstupovat externí audit. Mezi osvědčenými manipulačními postupy bylo jako nejnákladnější opatření označeno povinné používání specifického vybavení a obalů (tj. vzduchotěsných, odolných proti proděravění a ekologicky utěsněných). **Za nejlepší způsoby**

podpory označili respondenti finanční podporu a standardizovanou metodiku měření ztrát pelet;

3. pracovních setkání a dvoustranných kontaktů, které probíhaly od září 2021 do května 2023 a během kterých ekologické nevládní organizace důrazně podpořily **povinné požadavky na nakládání s peletami na úrovni EU spolu s komplexním a transparentním systémem certifikace**. Zastřešující sdružení evropských výrobců plastů, PlasticsEurope, se shodlo, že nejúčinnějším přístupem k řešení ztrát pelet je **povinný externí audit a certifikace vycházející z OCS a uplatňovaná na všechny subjekty**. Výrobci byli toho názoru, že legislativní návrh, který by vyžadoval certifikaci systému předcházení ztrátám pelet podobného OCS, by byl velmi rychle proveditelný všemi subjekty, protože by těžil ze stávající iniciativy v odvětví a posílil by ji. Zastřešující sdružení evropských subjektů provádějících recyklaci, PRE, se vyslovalo pro **právně závazný nástroj platný pro celou EU**, který by umožnil rovné podmínky na jednotném trhu pro všechny subjekty. Zastřešující sdružení evropských zpracovatelů, EuPC, poukázalo na **omezené zdroje** jako na překážku při zavádění osvědčených manipulačních postupů.

3.2 Posouzení dopadů

3.2.1 Definice problému a upřednostňovaná možnost politiky

Návrh na předcházení ztrátám pelet do životního prostředí vychází z průvodního posouzení dopadů. Výbor Komise pro kontrolu regulace vydal dne 18. listopadu 2022 nejprve záporné stanovisko s obsáhlými připomínkami. Po výrazné revizi původního návrhu vydal výbor dne 12. června 2023 kladné stanovisko s výhradami¹⁴. Příloha I posouzení dopadů vysvětluje, jak byly připomínky výboru vyřešeny.

V posouzení dopadů je označen tento problém: **současné postupy nakládání s peletami vedou ke ztrátám v každé fázi dodavatelského řetězce, což má nepříznivé dopady na životní prostředí a potenciálně i na lidské zdraví**. Byly zjištěny tyto příčiny:

- **selhání trhu** – ceny neodrážejí negativní externalitu, nedokonalé informace pro účastníky trhu. **Nedostatek konkrétní podpory a pozornosti věnované menším podnikům**, pro které je zavedení preventivních opatření nákladné, rovněž vysvětluje suboptimální výsledky na trhu,
- **selhání regulace** – stávající příslušné regulační rámce (upravující chemické látky, znečištění moří odpadky, vodu, průmyslové emise, odpady, obaly a přepravu) se konkrétně nezabývají problematikou ztrát pelet a bezpečného a odpovědného nakládání s nimi v celém dodavatelském řetězci pelet.

V posouzení dopadů byly posouzeny čtyři možnosti politiky směřující k řešení těchto problémů a příčin:

- možnost 1: povinná standardizovaná metodika měření ztrát pelet,
- možnost 2: povinné požadavky na prevenci a omezení ztrát pelet v novém právním předpisu EU, včetně tří dílčích možností s mírnějšími požadavky pro malé a střední podniky:

¹⁴ SEC

2a: mikropodniky;
2b: mikropodniky a malé podniky;
2c: mikropodniky, malé a střední podniky,

- možnost 3: vylepšené obaly pro logistiku pelet,
- možnost 4: cíl EU snížit ztráty pelet.

Na základě analýzy nákladů a přínosů a kvalitativního posouzení přiměřenosti, soudržnosti, účinnosti a účelnosti různých zvažovaných možností byla jako upřednostňovaná možnost politiky navržena kombinace dvou možností:

- **možnost 1 – povinná standardizovaná metodika měření ztrát pelet**, která bude řešit dílčí problém „nedokonalých informací“ a přispěje ke zlepšení informací o rozsahu ztrát pelet v celém dodavatelském řetězci. Ušlechtlí také požadavek na hlášení ztrát pelet v rámci omezení stanoveného v nařízení REACH,
- **dílčí možnost 2b – povinné požadavky v novém právním předpisu EU s mírnějšími požadavky pro mikropodniky a malé podniky**, která bude řešit příčiny „ceny neodrážejí externalitu“, „nedokonalé informace“ a „selhání regulace“. Zaměřením na prevenci přispěje k ekonomicky přiměřenému snížení ztrát pelet na úroveň, která odpovídá cíli Komise snížit do roku 2030 celkové množství uvolňovaných mikroplastů o 30 %, a rovněž zajistí odpovídající zmírnění dopadů na malé a střední podniky zapojené do dodavatelského řetězce pelet.

Možnost 3 by pro odvětví znamenala poměrně vysoké investiční náklady a její nákladová efektivita by byla nižší než u možnosti 2. Možnost 4 by vyžadovala nejprve vytvoření výkonného monitorovacího systému, což by vyžadovalo čas. Její zavedení by bylo náročnější a náklady by byly o něco vyšší než v případě možností 2 a 2a–c. Dílčí možnost 2b by znamenala poměrně velké omezení ztrát pelet a náklady by díky mírnějším požadavkům na mikropodniky a malé podniky byly nižší než v případě možnosti 2a. Tato možnost má nejvyšší nákladovou efektivitu ze všech (dílčích) možností 2, 2a–c.

3.2.2 Dopady upřednostňované možnosti politiky

Níže uvedené dopady se týkají upřednostňované možnosti politiky jako celku, a zahrnují tedy ustanovení z možnosti 1 i dílčí možnosti 2b.

- Očekávané dopady vypracování povinné standardizované metodiky měření

Upřednostňovaná možnost politiky zavádí vypracování standardizované metodiky měření ztrát pelet a nařizuje její následné používání, čímž doplňuje **požadavek na podávání zpráv o odhadech uvolněných množství, který byl zaveden v rámci omezení podle nařízení REACH**. Toto omezení metodiku měření ztrát pelet nestanoví.

Zavedení standardizované metodiky **znamená v případě upřednostňované možnosti politiky jednorázové náklady na vypracování a otestování metodiky**. Evropský výbor pro normalizaci (CEN) obvykle potřebuje na dokončení tohoto procesu tři až čtyři roky. Tyto náklady by mohlo nést příslušné odvětví, nebo by Komise mohla poskytnout podporu prostřednictvím specializované studie. Při vypracovávání metodiky bude CEN přihlížet k práci, kterou v této oblasti vykonalo odvětví.

Celkové náklady na vypracování a otestování metodiky byly odhadnuty na 1 258 000 až 3 174 000 EUR. Vzhledem k tomu, že metodika bude vycházet z práce vykonané v odvětví,

odhaduje se, že pravděpodobnější je spodní hranice odhadu nákladů. Náklady na podávání zpráv, které ponese odvětví při používání této metodiky, jsou již zohledněny v rámci omezení podle nařízení REACH. To se týká i nákladů, které vzniknou agentuře ECHA v souvislosti se zpracováním shromážděných informací.

Tím, že **upřednostňovaná možnost politiky** poskytne hospodářským subjektům jednu standardizovanou metodiku namísto několika, které by se jinak mohly používat, **cílí na úsporu nákladů**: 1) hospodářské subjekty nebudou muset jednotlivě vypracovat svou vlastní metodiku; 2) zjednoduší se podávání zpráv agentuře ECHA a 3) kvalita podávání zpráv bude vyšší, neboť jednotná metodika umožní srovnatelnost údajů a v konečném důsledku lepší porozumění tomu, jakých objemů ztráty pelet dosahují.

Odhaduje se, že úspory nákladů budou vyšší než náklady na vypracování. Tento přístup je plně v souladu se závazkem vyjádřeným ve sdělení nazvaném „Zlepšování právní úpravy: společně v zájmu lepší tvorby právních předpisů“¹⁵. Ačkoli v rámci možnosti 1 nedochází k přímému snížení ztrát pelet, standardizovaná metodika měření ztrát umožní hospodářským subjektům a orgánům veřejné správy lépe řešit ztráty pelet zlepšením informací, podávání zpráv a monitorování.

- Očekávané dopady zavedení povinných požadavků na předcházení ztrátám pelet a souvisejícího systému dodržování předpisů

Upřednostňovaná možnost politiky zavádí **povinné požadavky na předcházení ztrátám pelet do životního prostředí pro celý dodavatelský řetězec pelet, čímž se maximalizuje šance na omezení těchto ztrát.**

V souladu se zásadou „znečišťovatel platí“ nese odvětví náklady na opatření potřebná ke splnění požadavků a prokazuje jejich splnění prostřednictvím certifikace třetí stranou nebo vlastním prohlášením. Orgány veřejné správy v členských státech jsou odpovědné za vedení veřejného rejstříku týkajícího se dodržování předpisů a v případě jejich nedodržování za ukládání nápravných opatření a případně sankcí.

Uložením povinných požadavků vycházejících z práce, kterou odvětví vykonalo v oblasti předcházení ztrátám pelet, zamezování jejich šíření a jejich odklizení, a zavedením povinnosti prokázat soulad s předpisy vznikají **odvětví přímé náklady na zajištění souladu s předpisy. Předpokládá se, že mírnější požadavky na menší podniky (mikropodniky a malé podniky) zmírní dopady na tyto podniky.** Celkově se očekává, že čisté náklady na provedení dílčí možnosti 2b budou činit 376 až 491 milionů EUR ročně.

Pokud jde o **správní náklady a náklady na vymáhání, které ponesou příslušné vnitrostátní orgány**, ty zahrnují zřízení a vedení veřejného rejstříku, ověřování souladu, mechanismy pro vyřizování stížností a přístup ke spravedlnosti, jakož i podávání zpráv Komisi o provádění tohoto nařízení každé tři roky. Celkově se očekává, že náklady pro členské státy za celou EU budou v prvním roce činit 313 000 EUR a poté 125 000 EUR ročně. Náklady se budou v jednotlivých členských státech lišit – ve větších státech budou vyšší a v menších státech nižší.

Vzhledem k tomu, že tato možnost může zvýšit náklady na plastové suroviny, **může být široká veřejnost zasažena zvýšením ceny plastového zboží.** Případné zvýšení nákladů však bude pravděpodobně omezené, protože náklady na zavedení osvědčených manipulačních

¹⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, *Zlepšení právní úpravy: společně v zájmu lepší tvorby právních předpisů.*

postupů jsou v porovnání s obratem odvětví malé. Očekává se proto, že výrobci toto mírné zvýšení svých výrobních nákladů absorbují a spotřebitelé zůstanou nedotčeni.

Dojde k **výraznému snížení ztrát pelet do životního prostředí, čímž se sníží znečištění mikroplasty a budou chráněny ekosystémy a biologická rozmanitost**. Jedná se také o **preventivní opatření proti možným dopadům na lidské zdraví**. Očekává se, že snížení ztrát pelet se bude pohybovat v rozmezí od 25 142 tun/rok do 140 621 tun/rok. Lze tedy předpokládat, že upřednostňovaná možnost politiky přispěje k dosažení přibližně 1/4 cíle Komise snížit množství mikroplastů o 30 %.

Mezi další přínosy patří **rovné podmínky pro hospodářské subjekty**, neboť bude zaručeno, že postavení podniků, které uplatňují opatření ke snížení ztrát pelet, nebude oslabeno konkurencí ze strany podniků, které tato opatření neuplatňují, jako je tomu v současném dobrovolném systému. Přínosy pro podniky, které vlastní pelety, zahrnují **odhadovaný ekonomický zisk** ve výši 25 až 141 milionů EUR spojený s množstvím pelet, které se neztratí do životního prostředí.

Očekává se, že v oblastech postižených uvolňováním pelet vyvolá snížení ztrát pelet dominový efekt ve smyslu pozitivních ekonomických dopadů **na některá odvětví**, například komerční rybolov, zemědělství, cestovní ruch a rekreaci. Do mořského prostředí by se ztratilo méně pelet, a tím by se snížil rušivý vliv na mořské druhy, včetně těch hospodářsky významných, jako jsou ústřice nebo mořčák a jemu podobné druhy. Stejně tak se bude méně pelet ztrácet do odpadních vod zařízení a do čistírenských kalů, které vznikají při čištění odpadních vod, a díky tomu se bude ztrácet i méně pelet do půdy po aplikaci kalů na zemědělské půdě, kde k těmto ztrátám také dochází.

Upřednostňovaná možnost politiky pomáhá vytvářet nová pracovní místa, neboť lze očekávat, že zavedení osvědčených manipulačních postupů bude vyžadovat **další pracovníky** (3 858 ekvivalentů plného pracovního úvazku). Pomáhá také **předcházet určitým společenským nákladům**, například nákladům spojeným s úklidem a sanačními činnostmi, které musí místní společenství provádět v oblastech zasažených uvolňováním pelet. Tyto operace jsou obvykle náročné, protože vyžadují technologické, lidské a finanční zdroje.

Upřednostňovaná možnost politiky je v souladu s cíli klimatické neutrality stanovenými v evropském právním rámci pro klima, jakož i s cíli Unie pro roky 2030 a 2050. Její nejvýznamnější přínos ke zmírňování změny klimatu spočívá v tom, že dokáže předcházet rozptylu plastových pelet do životního prostředí. Očekává se, že předcházení znečištění plastovými peletami u zdroje povede ke snížení emisí skleníkových plynů, protože klesne požadavek na výrobu plastů. Kromě toho mohou existovat pozitivní nepřímé účinky na růst planktonu, který přispívá k ukládání uhlíku.

- **Účelnost právních předpisů a zjednodušení**

Zavedením jedné metodiky měření a jednoho souboru požadavků na předcházení ztrátám pelet pomáhá upřednostňovaná možnost politiky snížit riziko právní roztržičnosti, čímž zvyšuje právní jistotu a posiluje fungování vnitřního trhu. To dle očekávání povede k určitým úsporám nákladů pro podniky a příslušné vnitrostátní orgány odpovědné za uplatňování a vymáhání práva.

Upřednostňovaná možnost politiky obsahuje **výjimku pro společnosti, které vyrábějí a zpracovávají pelety v množství menším než 5 tun**, aby se vyhnuly nákladným investicím s velmi omezeným přínosem pro životní prostředí, pokud jde o snížení ztrát pelet. V návaznosti na konzultaci uskutečněnou v roce 2023 a zaměřenou na malé a střední podniky nakládající s peletami se také očekává, že **mírnější požadavky pro menší podniky (mikropodniky a malé podniky)** sníží těmto podnikům přímé náklady na zajištění souladu s předpisy

(např. podniky budou moci zohlednit povahu a velikost zařízení, jakož i rozsah své činnosti a nebudou muset investovat do dražšího vybavení, jako jsou systémy čištění odpadních vod). Komise a členské státy by navíc menším podnikům (mikropodnikům a malým podnikům) měly poskytovat technickou a finanční podporu, například **poradenství a školicí materiály** a nástroje šité na míru malým a středním podnikům.

Upřednostňovaná možnost politiky obsahuje pravidla pro předkládání informací, včetně informací z certifikace, ve fyzickém i digitálním prostředí, a je tedy považována za digitálně připravenou.

Upřednostňovaná možnost politiky bude mít pravděpodobně pouze malý negativní dopad na konkurenceschopnost odvětví plastů v EU, jelikož odhadované náklady představují pouze velmi malou část jeho obratu (přibližně 0,13 %).

Administrativní náklady podniků vyplývající z upřednostňované možnosti politiky (na zavedení systémů zajišťujících administrativní procesy, jako jsou hlášení ztrát pelet, interní hodnocení a certifikace, oznamování certifikace orgánům veřejné správy) se odhadují na 44 milionů EUR. Související náklady na přizpůsobení (vypracování a uplatňování normy měření, přizpůsobení úkonů a postupů novým požadavkům, zavedení opatření ke snížení ztrát pelet) pro podniky se odhadují na 332 až 447 milionů EUR. Je možné, že se objeví další drobné náklady související s přizpůsobením, neboť zvýšení ceny pelet by se mohlo přenést na následné uživatele a v konečném důsledku na občany kvůli zvýšení ceny plastových výrobků.

Návrh odráží výše popsanou upřednostňovanou možnost politiky jak co do povinných požadavků, tak co do souvisejícího systému dodržování předpisů. Aby se dále snížily přímé náklady malých a středních podniků na zajištění souladu s předpisy, obsahuje návrh ve srovnání s upřednostňovanou možností politiky dodatečné mírnější požadavky. Tyto dodatečné mírnější požadavky jsou popsány dále v oddíle 6.2. Konkrétně, mikropodniky a malé podniky, jakož i zařízení nakládající s plastovými peletami v množství menším než 1 000 tun ročně budou muset k prokázání souladu předložit vlastní prohlášení namísto certifikace. Tato dodatečná opatření povedou k dalšímu snížení administrativních nákladů spojených s upřednostňovanou možností politiky o 24,6 milionu EUR (ze 44 milionů EUR na 19,4 milionu EUR) a k dalšímu snížení nákladů na zajištění souladu s předpisy o 16,9 milionu EUR (z 332 až 447 milionů EUR na 315 až 430 milionů EUR). Celková částka dodatečného snížení nákladů ve výši 41,5 milionu EUR by představovala přibližně 10 % celkových čistých nákladů vypočtených pro upřednostňovanou možnost politiky (z 376 až 491 milionů EUR na 334 až 450 milionů EUR). U mikropodniků a malých podniků se dodatečné snížení rovná téměř 15 % čistých nákladů.

Jaký vliv budou tyto dodatečné mírnější požadavky mít na snížení ztrát pelet, je obtížné odhadnout. Existuje pravděpodobnost, že tyto dodatečné mírnější požadavky povedou ke zvýšení ztrát pelet. Pokud bychom předpokládali, že ztráty pelet vzrostou o 10 %, pak by tyto dodatečné mírnější požadavky ve srovnání s upřednostňovanou možností politiky snížily omezení ztrát pelet přibližně o 2 500 až 14 000 t/rok.

- **Základní práva**

Upřednostňovaná možnost politiky je v souladu s článkem 37 Listiny základních práv, podle něhož je EU povinna zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí a kvalitní životní prostředí.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nevyžaduje nové nebo významné rozpočtové přiděly, aby mohl být proveden. Na podporu malých a středních podniků při plnění požadavků lze aktivovat poradenské iniciativy

v rámci Poradenského centra InvestEU, a to i ve spolupráci s evropskou podnikatelskou sítí Enterprise Europe Network. Komise zohlední případnou potřebu podpůrných služeb a studií.

5. OSTATNÍ PRVKY

Plány provádění a způsoby monitorování, hodnocení a podávání zpráv

Členské státy jsou povinny každé tři roky poskytnout Komisi údaje o oznámeních certifikačních subjektů o vydaných osvědčeních. Aby bylo možné lépe sledovat, jak se daří dosahovat cíle Komise snížit do roku 2030 celkové množství pelet o 30 %, je zapotřebí mít obecně ověřený odhad celkových ztrát pelet. Pro průvodní posouzení dopadů byl sestaven počáteční odhad, avšak na jeho rozvinutí v nadcházejících letech je nutno dále pracovat. K tomu přispěje standardizovaná metodika měření a požadavek na podávání zpráv podle nařízení REACH. Zúčastněné strany do značné míry souhlasí se systémem monitorování a podávání zpráv o uvolňování.

6. PODROBNÉ VYSVĚTLENÍ KONKRÉTNÍCH USTANOVENÍ NÁVRHU

6.1 Účel a oblast působnosti návrhu

Článek 1 upřesňuje předmět návrhu, tj. povinnosti při nakládání s plastovými peletami ve všech fázích dodavatelského řetězce, aby se předcházelo ztrátám. Článek 1 rovněž stanoví oblast působnosti, tj. že nařízení se vztahuje na všechny hospodářské subjekty, které se podílejí na nakládání s plastovými peletami v Unii v množství větším než pět tun ročně, a na dopravce EU a dopravce třetích zemí, kteří přepravují plastové pelety v Unii.

6.2 Obecné povinnosti a požadavky

Bez ohledu na požadavky na nakládání s peletami uvedené v tomto nařízení, které musí být zavedeny do 18 měsíců od jeho vstupu v platnost, stanoví článek 3 obecnou povinnost hospodářských subjektů, dopravců EU a dopravců třetích zemí. Tato povinnost platí od okamžiku vstupu nařízení v platnost. Aby nadto mohly příslušné vnitrostátní orgány účinně provádět kontroly souladu s předpisy, musí je hospodářské subjekty a dopravci EU informovat o svých činnostech, které zahrnují nakládání s plastovými peletami. Článek 4 vyžaduje, aby všechny hospodářské subjekty, dopravci EU i dopravci třetích zemí splnili požadavky stanovené v tomto nařízení do 18 měsíců od jeho vstupu v platnost. Rovněž od nich vyžaduje, aby opatření prováděli v tomto pořadí dle důležitosti: předcházení veškerým rozsypáním pelet z primárního úložiště, zamezování šíření rozsypaných pelet, aby nedocházelo k jejich ztrátě do životního prostředí, a jako poslední možnost odklizení po rozsypání nebo ztrátě.

Článek 5 podrobně popisuje požadavky, které je nutno splnit. Ty vycházejí z odvětvového programu Operation Clean Sweep® (OCS) a nezávazného doporučení přijatého smluvními stranami Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (OSPAR)¹⁶. Jedná se o tyto požadavky:

- 1) hospodářské subjekty provozující zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami, vypracují, zavedou a aktualizují plán posouzení rizik v souladu s přílohou I;

¹⁶ Rozhodnutí Rady 98/249/ES ze dne 7. října 1997 o uzavření Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku, Úř. věst. L 104, 3.4.1998, s. 1.

- 2) hospodářské subjekty provozující zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami, zašlou příslušným orgánům svůj plán posouzení rizik spolu s vlastním prohlášením o shodě vystaveným podle vzorového formuláře uvedeného v příloze II;
- 3) dopravci EU a dopravci třetích zemí provedou určitá opatření v souladu s přílohou III;
- 4) zařízení a dopravci EU vyškolí své zaměstnance;
- 5) zařízení a dopravci EU sledují a uchovávají záznamy o příslušných prováděcích opatřeních, včetně případného přijetí nápravných opatření, a o odhadech ztrát pelet, jakož i o řešení významných mimořádných událostí a nehod s plastovými peletami;
- 6) hospodářské subjekty, které jsou středními a velkými podniky provozujícími zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami v množství větším než 1 000 tun ročně, provádějí každoroční interní posouzení spolu s dalšími opatřeními v rámci plánu posouzení rizik podle přílohy 1;
- 7) hospodářské subjekty, které jsou středními a velkými podniky provozujícími zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami v množství větším než 1 000 tun ročně, musejí získat osvědčení podle vzorového formuláře uvedeného v příloze 3.

Aby se dále zmírnily dopady na malé a střední podniky, obsahuje návrh kromě požadavků, které jsou již obsaženy v upřednostňované možnosti politiky, dodatečné mírnější požadavky na jejich zařízení. Tyto požadavky mají pro mikropodniky a malé podniky, jakož i pro zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami v množství menším než 1 000 tun ročně, tuto podobu:

- žádná povinnost certifikace třetí stranou, nýbrž vlastní prohlášení o shodě a zároveň delší platnost vlastního prohlášení (pět let),
- žádná povinnost provádět interní posouzení,
- žádná povinnost přezkoumávat posouzení souladu na formálních schůzkách vedení a
- žádná povinnost zavést informační a školicí program.

Článek 4 vyžaduje, aby všechny hospodářské subjekty, dopravci EU i dopravci třetích zemí splnili požadavky stanovené v tomto nařízení do 18 měsíců od jeho vstupu v platnost. Rovněž od nich vyžaduje, aby opatření prováděli v tomto pořadí dle důležitosti: předcházení veškerým rozsypáním pelet z primárního úložiště, zamezování šíření rozsypaných pelet, aby nedocházelo k jejich ztrátě do životního prostředí, a jako poslední možnost odklizení po rozsypání nebo ztrátě.

Na hospodářské subjekty, které jsou středními podniky provozujícími zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami v množství větším než 1 000 tun ročně, se vztahuje tento mírnější požadavek:

- certifikace s delším přechodným obdobím před první certifikací, než je tomu u velkých podniků (36 měsíců místo 24), a delší platností osvědčení (čtyři roky místo tří).

Stejně tak platí zvláštní požadavky pro dopravce EU a dopravce třetích zemí, kteří přepravují plastové pelety, a to s ohledem na specifika jejich činností souvisejících s peletami.

6.3 Systém dodržování předpisů

Článek 5 podrobně popisuje povinnosti týkající se certifikace, která má být provedena na úrovni konkrétního místa, čímž se usnadní kontroly souladu ze strany příslušných vnitrostátních orgánů. Certifikace (jejímž výsledkem je osvědčení o shodě, jak je popsáno v článku 5), jsou zaváděny postupně po určitou dobu. Formát osvědčení o shodě je uveden v příloze II. Certifikačním subjektem smí být pouze jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která získala licenci k provádění ověřování a schvalování v souladu s nařízením EMAS, nebo sdružení či seskupení těchto osob, nebo úředně akreditované subjekty, které nejsou ve střetu zájmů a mají požadované odborné znalosti, vybavení a infrastrukturu. Článek 7 definuje ustanovení, která musí certifikační subjekty splnit, aby mohly být členskými státy akreditovány. Při posuzování shody musí certifikační subjekty provádět kontroly na místě. Jakmile certifikační subjekty vydají osvědčení, jsou povinny o tom informovat příslušný orgán, který musí vést odpovídající rejstřík. Tento rejstřík musí být z důvodu transparentnosti veřejně přístupný na internetových stránkách.

Podle článku 6 se hospodářské subjekty, které jsou registrovány v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit („EMAS“), považují za subjekty, které jsou v souladu s příslušnými předpisy, a jsou proto osvobozeny od povinnosti získat osvědčení a oznamovat obnovení plánu posouzení rizik a vlastního prohlášení o shodě podle tohoto nařízení.

Hospodářské subjekty jsou v příslušných případech povinny oznámit příslušnému orgánu svá vlastní prohlášení o shodě. Příslušné orgány musí vést odpovídající rejstřík, který musí být pro účely transparentnosti veřejně přístupný na internetových stránkách.

6.4 Ustanovení o vymáhání

Článek 8 stanoví, že příslušné vnitrostátní orgány jsou odpovědné za ověřování toho, zda hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí dodržují požadavky a pravidla nařízení. Očekává se od nich, že budou provádět environmentální inspekce nebo jiné kontroly, přičemž budou brát v úvahu informace zaslané certifikačními subjekty a hospodářskými subjekty (vlastní prohlášení, plány posouzení rizik) a také řešit stížnosti podané fyzickými nebo právnickými osobami nebo organizacemi podle článku 14. Článek 8 rovněž stanoví informační povinnosti členských států, konkrétně každé tři roky předložit Komisi zprávu o provádění tohoto nařízení.

Článek 4 opravňuje příslušné vnitrostátní orgány vyžadovat od hospodářských subjektů, aby zavedly další opatření v případě, že prováděná opatření stanovená v plánech nejsou shledána dostatečnými. Článek 9 je zmocňuje k tomu, aby v případě závažných mimořádných událostí a nehod uložily hospodářským subjektům, dopravcům EU a dopravcům třetích zemí jakákoli vhodná následná opatření. Článek 10 stanoví, že v případě nedodržení předpisů, které vede k bezprostřednímu ohrožení lidského zdraví nebo k významným nepříznivým účinkům na životní prostředí, by příslušné orgány měly mít možnost nařídit pozastavení provozu. Pravomoci k vyšetřování a vymáhání práva jsou definovány v článku 11. Pokud jde o porušení předpisů, článek 15 definuje řadu povinností, které musí členské státy dodržet při stanovování sankčního režimu.

Cílem článku 16 o odškodnění je zajistit, aby v případě, že zcela nebo zčásti v důsledku porušení tohoto nařízení došlo k újmě na zdraví, mohla dotčená veřejnost požadovat a získat za tuto újmu odškodnění od fyzických nebo právnických osob odpovědných za toto porušení a případně od příslušných orgánů.

Článek 17 stanoví výkon přenesení pravomocí. Pravidla pro přijímání aktů v přenesené pravomoci jsou stanovena v článku 18.

6.5 Pomoc malým a středním podnikům

Článek 12 zajišťuje, aby byly přijaty iniciativy na pomoc malým a středním podnikům v dodavatelském řetězci pelet při provádění nařízení. Komise je zejména povinna zajistit informační a školicí materiály o řádném provádění požadavků stanovených v tomto nařízení. Členské státy by měly zajistit, aby tyto podniky měly přístup k informacím a k pomoci, co se týče souladu s nařízením. Aniž jsou dotčena příslušná pravidla státní podpory, může mít pomoc členských států podobu: finanční podpory, přístupu k finančním prostředkům, specializovaných školení pro vedení a zaměstnance a organizační a technické pomoci.

6.6 Standardizovaná metodika

Ztráty plastových pelet jsou sice pozorovatelné, ale běžně se neměří. Požadavek nařízení REACH na každoroční podávání zpráv o odhadech ztrát pelet přispěje k rozšíření informací o ztrátách pelet. Nestanoví však žádnou metodiku, jak ztráty pelet měřit. Článek 13 vyžaduje, aby Komise požádala evropské normalizační organizace o vypracování normy pro odhadování množství pelet, které se ztrácí do životního prostředí.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY**o předcházení ztrátám plastových pelet za účelem snížení znečištění mikroplasty**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹⁷,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů¹⁸,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Mikroplasty jsou všudypřítomné, perzistentní a mají přeshraniční povahu. Jsou škodlivé pro životní prostředí a potenciálně škodlivé pro lidské zdraví. Mikroplasty se snadno přenášejí vzduchem, pevninskými povrchovými vodami a mořskými proudy a jejich pohyblivost je přitěžujícím faktorem. Vyskytují se v půdě (včetně zemědělské půdy), jezerech, řekách, ústích řek, na plážích, v lagunách, mořích, oceánech a v odlehlých, kdysi nedotčených oblastech a jejich přítomnost v půdě může mít vliv na její vlastnosti a vyvolávat změny půdy, které negativně ovlivňují růst některých rostlin. Dopady mikroplastů na mořské prostředí jsou podrobně zdokumentovány. Jakmile se mikroplasty dostanou do mořského prostředí, je téměř nemožné je zachytit a je známo, že je požívá řada organismů a živočichů a že poškozují biologickou rozmanitost a ekosystémy. Perzistence plastových pelet ve vodním prostředí může trvat desítky let i déle a požití plastových pelet může mořským živočichům, zejména mořským ptákům a mořským želvám, ublížit na zdraví nebo přivodit smrt. Mikroplasty jakožto další zdroj emisí skleníkových plynů i tlaku na ekosystémy rovněž přispívají ke změně klimatu. Nedílnou součástí problému je potenciál mikroplastů působit jako nosič adsorbovaných toxických látek nebo patogenních mikroorganismů. Lidé jsou mikroplastům vystaveni prostřednictvím ovzduší a konzumace potravin. Rostoucí povědomí o přítomnosti mikroplastů v potravním řetězci může podkopávat důvěru spotřebitelů a mít ekonomické důsledky. V oblastech zasažených uvolňováním může dojít k negativním hospodářským dopadům na činnosti, jako jsou komerční rybolov a zemědělství, a stejně tak na rekreaci a cestovní ruch.

¹⁷ Úř. věst. C , , s. .

¹⁸ Úř. věst. C , , s. .

- (2) Ve svém stanovisku nazvaném „Environmentální a zdravotní rizika znečištění mikroplasty“ se skupina hlavních vědeckých poradců Komise domnívá, že „existují závažné důvody k obavám a k přijetí preventivních opatření“¹⁹.
- (3) Ztráty plastových pelet jsou třetím největším zdrojem mikroplastů nezáměrně uvolňovaných do životního prostředí v Unii a jsou způsobeny špatnými manipulačními postupy ve všech fázích dodavatelského řetězce, včetně výroby, zpracování, distribuce, přepravy (včetně námořní) a dalších logistických operací. Je tudíž nezbytný přístup založený na dodavatelském řetězci, aby se všechny hospodářské subjekty zapojené do nakládání s plastovými peletami zavázaly k předcházení jejich ztrátám. Od roku 2015 evropské odvětví výroby plastů postupně přijímá jako dobrovolný závazek mezinárodní program Operation Clean Sweep® (OCS). V rámci tohoto programu každá společnost, která pelety vyrábí nebo s nimi nakládá, uznává význam nulových ztrát pelet a zavazuje se přijmout osvědčené postupy. I když signatáři OCS tyto postupy obecně dobře chápou, nebyly zatím komplexně zavedeny. Využívání programu v odvětví plastů je stále nízké.
- (4) Dopady znečištění mikroplasty na životní prostředí a pravděpodobně i na lidské zdraví vyvolávají obavy ve většině částí světa. Několik členských států přijalo nebo navrhlo zvláštní opatření. Rozmanitost vnitrostátních omezení by však mohla bránit fungování vnitřního trhu.
- (5) Ve snaze řešit znečištění plasty přijala Komise v lednu 2018 sdělení nazvané „Evropská strategie pro plasty“²⁰, v němž uznala rizika, která mikroplasty představují, a vyzvala k přijetí inovativních řešení zaměřených na různé zdroje mikroplastů. Tento závazek byl obnoven přijetím Zelené dohody pro Evropu v prosinci 2019, nového Akčního plánu pro oběhové hospodářství²¹ v březnu 2020 a Akčního plánu pro nulové znečištění²² v květnu 2021. Posledně jmenovaný plán mezi své cíle do roku 2030 řadí snížení množství mikroplastů uvolňovaných do životního prostředí o 30 %.
- (6) Nařízení Komise (EU) 2023/2055²³ řeší problém znečištění mikroplasty tím, že ukládá omezení uvádění mikroplastů, které jsou záměrně přidávány do výrobků, na trh (dále jen „omezení“), neboť dochází ke značnému znečištění mikroplasty, jež je způsobeno používáním syntetických polymerních mikročástic samotných nebo záměrně přítomných ve výrobcích, a znečištění představuje nepříjemné riziko pro životní prostředí.
- (7) V roce 2021 přijaly smluvní strany Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (OSPAR) nezávazné doporučení 2021/06²⁴ s cílem snížit ztráty plastových pelet do mořského prostředí podporou včasného vypracování a zavedení účinných a konzistentních norem a certifikačních systémů pro předcházení ztrátám pelet v celém dodavatelském řetězci plastů. Mezinárodní námořní organizace

¹⁹ Vědecké stanovisko k environmentálním a zdravotním rizikům znečištění mikroplasty ([Environmental and health risks of microplastic pollution](#)), duben 2019

²⁰ COM(2018) 28 final.

²¹ COM(2020) 98 final, 2020.

²² COM(2021) 400 final.

²³ Nařízení Komise (EU) 2023/2055 ze dne 25. září 2023, kterým se mění příloha XVII nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), pokud jde o syntetické polymerní mikročástice (Úř. věst. L 238, 27.9.2023, s. 67).

²⁴ [Doporučení OSPAR 2021/06 týkající se snížení ztrát plastových pelet do mořského prostředí](#)

zvažuje opatření pro minimalizaci rizik spojených s přepravou plastových pelet po moři.

- (8) V podání, které Unie adresovala Programu OSN pro životní prostředí v souvislosti s druhým zasedáním Mezivládního vyjednávacího výboru na téma mezinárodního právně závazného nástroje proti znečištění plasty (INC-2)²⁵, Unie a její členské státy zdůraznily, že je zapotřebí, aby budoucí nástroj zahrnoval opatření k omezení nezáměrného uvolňování mikroplastů.
- (9) Navzdory právním předpisům Unie o předcházení vzniku odpadů, znečištění, odpadu v mořích a chemických látkách neexistují žádná zvláštní pravidla Unie, která by předcházela ztrátám pelet coby zdroje znečištění mikroplasty v celém dodavatelském řetězci. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES²⁶ stanoví základní zásady nakládání s odpady a ukládá členským státům obecné povinnosti přijmout opatření k předcházení vzniku odpadů. Tyto obecné povinnosti by měly být doplněny o specifické aspekty a požadavky na opatrné nakládání s plastovými peletami tak, aby se z nich nestaly odpady.
- (10) Zatímco výroba polymerních materiálů v průmyslovém měřítku spadá do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU²⁷, na jiné činnosti, jako je přeměna, přeprava nebo skladování pelet, které obvykle provozují malé a střední podniky, se tato směrnice nevztahuje. Ani referenční dokument o nejlepších dostupných technikách při výrobě polymerů ze srpna 2007²⁸, vypracovaný podle směrnice Rady 96/61/ES²⁹ o integrované prevenci a omezování znečištění, specifickou otázku ztrát pelet neřeší.
- (11) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES³⁰ se zabývá sledováním a posuzováním dopadů mikroodpadu, včetně mikroplastů, v pobřežním a mořském prostředí. V současné době se připravuje aktualizace prvních pokynů pro sledování odpadu v mořích s ohledem na harmonizované metodiky, která má zahrnovat i sledování výskytu a rozmístění plastových pelet podél pobřeží. Směrnice 2008/56/ES však neobsahuje konkrétní požadavky týkající se předcházení ztrátám pelet nebo snižování těchto ztrát u zdroje.
- (12) Nařízení Komise (EU) 2023/2055 řeší ztráty syntetických polymerních mikročástic používaných v průmyslových závodech, tj. plastových pelet, jako uvolnění, kterým lze zabránit. U těchto uvolnění se zavádí požadavek na každoroční podávání zpráv o odhadovaném množství mikroplastů uvolněných do životního prostředí. Přestože chybí metodika odhadu ztrát, tento požadavek zvýší množství informací o ztrátách pelet a zlepši kvalitu shromážděných informací pro posouzení rizik, která z těchto mikroplastů v budoucnu plynou.

²⁵ UNEP, [předběžné podání ze strany EU](#) před druhým zasedáním Mezivládního vyjednávacího výboru zaměřeným na vytvoření mezinárodního právně závazného nástroje proti znečištění plasty, 2023.

²⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3).

²⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění) (Úř. věst. L 334, 17.12.2010, s. 17).

²⁸ https://eippcb.jrc.ec.europa.eu/sites/default/files/2019-11/pol_bref_0807.pdf

²⁹ Směrnice Rady 96/61/ES ze dne 24. září 1996 o integrované prevenci a omezování znečištění (Úř. věst. L 257, 10.10.1996, s. 26).

³⁰ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí) (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

- (13) K zajištění bezpečného a odpovědného nakládání s plastovými peletami ve všech fázích dodavatelského řetězce tak, aby se předcházelo ztrátám do životního prostředí, je nutné stanovit požadavky na nakládání s plastovými peletami v celém dodavatelském řetězci: při výrobě, přípravě předsměsí a směšování, přeměně, nakládání s odpady, včetně recyklace, při distribuci, opětovném balení, přepravě, skladování a při čištění cisteren na čistících stanicích.
- (14) Tyto požadavky by měly zohledňovat mezinárodně doporučené správné manipulační postupy, jakož i stávající požadavky na nakládání s plastovými peletami stanovené odvětvím v Unii.
- (15) Hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí by požadavky na nakládání s plastovými peletami měli uplatňovat podle pořadí priorit, kdy primárním cílem je předejít uvolňování pelet do životního prostředí. První na řadě by proto mělo být předcházení rozsypávání plastových pelet z primárního úložiště při běžném nakládání, čímž by se snížilo riziko rozsypávání na nejnížší možnou úroveň, přičemž toto předcházení by mělo spočívat mimo jiné v zamezení jakémukoli zbytečnému nakládání (například v omezení počtu míst, kde dochází k jejich přemísťování) a v používání obalů odolných proti proděravění, poté by mělo následovat zamezování šíření rozsypaných pelet, aby nedocházelo k jejich ztrátě do životního prostředí, a nakonec by jako poslední opatření mělo přijít na řadu odklizení po rozsypání nebo ztrátě.
- (16) I když cílem je předejít ztrátám plastových pelet do životního prostředí u všech hospodářských subjektů, dopravců EU i dopravců třetích zemí, povinnosti pro mikropodniky a malé a střední podniky by měly být upraveny tak, aby se zmírnila jejich zátěž.
- (17) Registrace zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami, a dopravců, kteří je přepravují, je nezbytná pro sledovatelnost plastových pelet, s nimiž se v jednotlivých členských státech nakládá a které se v nich přepravují, a dále je nutná k tomu, aby příslušné orgány mohly účinně provádět kontroly souladu s předpisy.
- (18) Za účelem předcházení ztrátám plastových pelet by hospodářské subjekty měly vypracovat, provádět a neustále aktualizovat plán posouzení rizik, v němž určí potenciál k rozsypávání a ztrátám a zdokumentují zejména konkrétní vybavení a zavedené postupy pro předcházení ztrátám pelet, zamezování šíření ztracených pelet a jejich odklizení, přičemž zohlední velikost zařízení a rozsah činností.
- (19) Aby mohly příslušné orgány ověřit soulad s požadavky plánu posouzení rizik, měly by hospodářské subjekty příslušnému orgánu poskytnout plán posouzení rizik, jímž se řídí, spolu s vlastním prohlášením o shodě.
- (20) Hospodářské subjekty by měly mít možnost zvolit si konkrétní vybavení, které zavedou, nebo postup, který provedou. Příslušné orgány by však při ověřování souladu měly mít možnost požadovat, aby hospodářské subjekty plán posouzení rizik pozměnily, a to i tím, že v daném časovém rámci přijmou některá z opatření uvedených v tomto nařízení, aby zajistily odpovídající provádění požadavků tohoto nařízení.
- (21) Pro účely hodnocení přiměřenosti plánu posouzení rizik prováděného u jednotlivých zařízení by hospodářské subjekty měly vést záznamy o odhadovaném množství pelet uvolněných do životního prostředí za rok, spolu s celkovým objemem pelet, s nimiž se nakládá. V zájmu snížení zátěže hospodářských subjektů lze informace o odhadech

uvolněných množství použít v rámci povinnosti podávat zprávy podle nařízení Komise (EU) 2023/2055.

- (22) Povinnost provádět plán posouzení rizik by neměli mít dopravci, vzhledem k povaze jejich činnosti. Místo toho by dopravci měli být povinni přijmout konkrétní opatření zaměřená na předcházení, zamezení šíření a řešení rozsypání a ztrát. Tato opatření by měla podléhat ověřování ze strany příslušných orgánů, především v průběhu přepravy.
- (23) Úspěšné provádění opatření, jichž je zapotřebí k předcházení ztrátám plastových pelet, vyžaduje plnou spolupráci a angažovanost zaměstnanců hospodářských subjektů, dopravců EU a dopravců třetích zemí. Hospodářské subjekty a dopravci EU by měli být povinni vyškolit své zaměstnance v závislosti na jejich konkrétních funkcích a povinnostech, aby bylo zajištěno, že budou znát a budou schopni používat příslušné vybavení a vykonávat postupy nezbytné k zajištění souladu s požadavky stanovenými v tomto nařízení. Hospodářské subjekty a dopravci EU by rovněž měli být povinni sledovat a vést záznamy o příslušných opatřeních k provádění požadavků stanovených v tomto nařízení, například o umístění nových zachytných prostředků. V příslušných případech by měly přijímat nápravná opatření, včetně zlepšení vybavení a zavedených postupů, bude-li nutné.
- (24) Střední a velké podniky, které provozují zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami v množství větším než 1 000 tun, mohou přinášet vyšší rizika ztrát pelet do životního prostředí. Z tohoto důvodu by tyto podniky měly být povinny zavést u každého zařízení dodatečná opatření, např. provádět každoroční interní posouzení a přijmout školicí program, který bude zohledňovat konkrétní potřeby a způsoby odborné přípravy. Kromě toho by tyto podniky měly prokazovat splnění požadavků stanovených v tomto nařízení tím, že získají a budou obnovovat osvědčení vydané certifikačními subjekty. Těmito certifikačními subjekty mohou být buď akreditované subjekty posuzování shody, nebo environmentální ověřovatelé s licenci k provádění ověřování a schvalování v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009³¹ o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS). Osvědčení by mělo odpovídat jedinečnému formátu, aby byly zajištěny homogenní informace.
- (25) Mikropodniky a malé podniky, jakož i střední a velké podniky provozující zařízení, v nichž se nakládá s plastovými peletami v množství menším než 1 000 tun, by měly být povinny předložit vlastní prohlášení o shodě. Měly by mít také dostatek času na to, aby prokázaly, že dodržují předpisy.
- (26) Aby mohly příslušné orgány účinněji ověřovat soulad s tímto nařízením, měly by certifikační subjekty příslušným orgánům oznamovat výsledky svých posouzení. Osvědčení by neměla předjímat posouzení shody ze strany příslušných orgánů.
- (27) Aby mohly být hospodářské subjekty registrovány v systému EMAS, musí dodržovat právní předpisy v oblasti životního prostředí, včetně tohoto nařízení. Hospodářské subjekty registrované v systému EMAS by proto měly být považovány za subjekty, které splňují požadavky stanovené v tomto nařízení, pakliže environmentální ověřovatel ověřil, že požadavky stanovené v tomto nařízení byly zahrnuty do jejich systému environmentálního řízení a jsou uplatňovány. Tyto hospodářské subjekty by

³¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1221/2009 ze dne 25. listopadu 2009 o dobrovolné účasti organizací v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 761/2001, rozhodnutí Komise 2001/681/ES a 2006/193/ES (Úř. věst. L 342, 22.12.2009, s. 1).

proto měly být osvobozeny od povinnosti certifikace a oznamování příslušným orgánům při obnovování vlastních prohlášení a posouzení rizik.

- (28) Příslušné orgány by měly ověřovat, zda hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí plní povinnosti vyplývající z tohoto nařízení, přičemž by měly vycházet z environmentálních inspekcí nebo jiných ověřovacích opatření, uplatňovat přístup založený na rizicích a v příslušných případech využívat zjištění poskytnutá v rámci certifikace nebo vlastních prohlášení. Kontroly by měly být pokud možno koordinovány s kontrolami vyžadovanými podle ostatních právních předpisů Unie. Příslušné orgány by měly Komisi poskytovat informace o provádění tohoto nařízení.
- (29) Za účelem minimalizace účinků případné ztráty by měl hospodářský subjekt, dopravce EU a dopravce třetí země přijmout opatření nezbytná k obnovení souladu. Požadovaná nápravná opatření by měla být přiměřená zjištěnému porušení a jeho očekávaným škodlivým účinkům na životní prostředí. Pokud příslušné orgány zjistí porušení tohoto nařízení, měly by o zjištěném porušení informovat hospodářský subjekt, dopravce EU nebo dopravce třetí země a požadovat, aby byla přijata nápravná opatření k obnovení souladu.
- (30) Příslušné orgány by měly mít minimální soubor kontrolních a vymáhacích pravomocí, aby mohly zajišťovat dodržování tohoto nařízení, rychleji a účinněji vzájemně spolupracovat a odrazovat hospodářské subjekty, dopravce EU a dopravce třetích zemí od porušování tohoto nařízení. Tyto pravomoci by měly být dostatečné k tomu, aby bylo možné řešit problémy spojené s vymáháním a zabránit tomu, aby hospodářské subjekty, které nedodržují předpisy, využívaly mezer v systému vymáhání tím, že se přesunou do členských států, jejichž příslušné orgány nejsou vybaveny k řešení nezákonných praktik.
- (31) Příslušné orgány by měly mít možnost použít všechny skutečnosti a okolnosti případu jako důkazy pro účely své kontroly.
- (32) Mikropodniky a malé a střední podniky v dodavatelském řetězci pelet by měly dodržovat příslušné povinnosti stanovené v tomto nařízení, avšak při plnění některých povinností by mohly čelit úměrně vyšším nákladům a obtížím. Komise by měla zvýšit povědomí hospodářských subjektů a dopravců o nutnosti předcházet ztrátám pelet. Kromě toho by Komise měla vypracovat školicí materiály, které jim pomohou při plnění jejich povinností, zejména pokud jde o požadavky na posouzení rizik. Členské státy by měly poskytovat přístup k informacím a pomoc, co se týče dodržování povinností a požadavků na posouzení rizik. Pokud jde o pomoc členských států, ta by mohla zahrnovat technickou a finanční podporu, jakož i specializované školení pro malé a střední podniky. Opatření členských států by měla být přijata s ohledem na příslušná pravidla státní podpory.
- (33) Aby byl snáze položen společný základ pro odhad ztrát plastových pelet do životního prostředí, je nutné mít k dispozici standardizovanou metodiku stanovenou v harmonizované normě přijaté v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012³².

³² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1025/2012 ze dne 25. října 2012 o evropské normalizaci, změně směrnic Rady 89/686/EHS a 93/15/EHS a směrnic Evropského parlamentu a Rady 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/23/ES a 2009/105/ES, a kterým se ruší rozhodnutí Rady 87/95/EHS a rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1673/2006/ES (Úř. věst. L 316, 14.11.2012, s. 12).

- (34) Nařízení (EU) č. 1025/2012 stanoví postup pro námitky proti harmonizovaným normám, pokud tyto normy nesplňují v plné míře požadavky stanovené v tomto nařízení.
- (35) Aby bylo zajištěno dosažení cílů tohoto nařízení a účinné vymáhání jeho požadavků, měly by členské státy určit své vlastní příslušné orgány odpovědné za uplatňování a vymáhání tohoto nařízení. V případech, kdy na jejich území existuje více než jeden určený příslušný orgán, by členské státy měly zajistit úzkou spolupráci mezi všemi určenými příslušnými orgány, aby byl zajištěn účinný výkon povinností příslušných orgánů.
- (36) Za účelem zajištění souladu by příslušné orgány měly rovněž podnikat nezbytné kroky zahrnující inspekce a slyšení, pokud mají k dispozici relevantní informace, o něž se mohou opřít, včetně odůvodněných stížností předložených třetími stranami. Třetí strany, které podávají stížnost, by měly být schopny prokázat dostatečný zájem nebo tvrdit, že došlo k narušení práva.
- (37) Členské státy by měly zajistit, aby veškerá opatření přijatá jejich příslušnými orgány podle tohoto nařízení podléhala účinným prostředkům nápravy před soudem v souladu s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie³³. V souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie platí, že zajištění soudní ochrany práv osob stanovených právem Unie přísluší soudům členských států. Kromě toho čl. 19 odst. 1 Smlouvy o Evropské unii členským státům ukládá povinnost stanovit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie. V tomto ohledu by členské státy měly zajistit, aby veřejnost, včetně fyzických a právnických osob v souladu s tímto nařízením, měla přístup k právní ochraně v souladu se závazky, které členské státy přijaly jako smluvní strany Úmluvy Evropské hospodářské komise OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí ze dne 25. června 1998 („Aarhuská úmluva“)³⁴.
- (38) Aby se zajistilo, že hospodářské subjekty budou účinně odrazovány od nedodržování požadavků stanovených v tomto nařízení, měly by členské státy stanovit pravidla pro sankce za porušení tohoto nařízení a zajistit jejich uplatňování. Stanovené sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující. Pro usnadnění jednoduššího uplatňování sankcí je nutné stanovit společná kritéria pro určení druhů a výše sankcí, které mají být v případě porušení předpisů uloženy. Tato kritéria by měla zahrnovat mimo jiné povahu a závažnost porušení předpisů, jakož i ekonomický prospěch z něj plynoucí, aby bylo zajištěno, že odpovědné osoby budou o tento prospěch připraveny.
- (39) Při stanovování sankcí a opatření pro případy porušení předpisů by členské státy měly pamatovat na to, že výše pokut by měla na základě závažnosti porušení předpisů účinně zbavit hospodářský subjekt, dopravce EU i dopravce třetí země, kteří nedodržují předpisy, ekonomického prospěchu plynoucího z nedodržení povinností vyplývajících z tohoto nařízení, a to i v případech opakovaného porušení předpisů. Hlavním kritériem pro opatření přijatá donucovacími orgány by měla být závažnost porušení předpisů. Maximální výše pokut by v případě porušení předpisů právnickou osobou měla představovat nejméně 4 % ročního obrátu v daném členském státě.

³³ Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 391. Úř. věst. C 326, 26.10.2012, s. 391.

³⁴ <https://unece.org/environment-policy/public-participation/aarhus-convention/text>

- (40) Pokud v důsledku porušení tohoto nařízení došlo k újmě na lidském zdraví, měly by členské státy zajistit, aby dotčené osoby mohly požadovat a získat odškodnění za tuto újmu od příslušných fyzických nebo právnických osob a případně i od příslušných orgánů odpovědných za dané porušení. Tato pravidla o odškodnění přispívají k dosahování cílů zachování, ochrany a zlepšování kvality životního prostředí a ochrany lidského zdraví, jak je stanoveno v článku 191 Smlouvy o fungování Evropské unie. Podporují rovněž právo na život, na nedotknutelnost lidské osobnosti a na ochranu zdraví, stanovené v článcích 2, 3 a 35 Listiny základních práv Evropské unie, a právo na účinnou právní ochranu stanovené v článku 47 Listiny. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES³⁵ navíc nedává soukromým stranám právo na náhradu škod v důsledku škod na životním prostředí nebo bezprostřední hrozby takových škod.
- (41) Aby bylo zajištěno, že jednotlivci mohou hájit svá práva proti újmám na zdraví způsobeným porušením tohoto nařízení, a tím se zajistilo jeho účinnější vymáhání, měly by být nevládní organizace podporující ochranu lidského zdraví nebo životního prostředí, včetně těch, které podporují ochranu spotřebitelů a splňují veškeré požadavky podle vnitrostátního práva, oprávněny účastnit se řízení jako členové dotčené veřejnosti podle toho, jak určí členské státy, a to buď jménem oběti, nebo na její podporu, aniž jsou dotčeny vnitrostátní procesní předpisy týkající se zastupování a obhajoby před soudy. Členské státy obvykle požívají procesní autonomie umožňující zajistit účinný opravný prostředek proti porušování práva Unie, s výhradou dodržení zásad rovnocennosti a efektivity. Ze zkušeností však vyplývá, že i když existují přesvědčivé epidemiologické důkazy o negativních zdravotních dopadech znečištění na obyvatelstvo, zejména pokud jde o ovzduší, je pro oběti podle procesních pravidel ohledně důkazního břemene obecně platných v členských státech obtížné prokázat příčinnou souvislost mezi utrpěnou újmou a daným porušením. Proto je nutné upravit důkazní břemeno použitelné pro tyto situace. Pokud je jednotlivec schopen předložit dostatečně pádné důkazy, na jejichž základě lze předpokládat, že porušení tohoto nařízení má za následek újmu na zdraví jednotlivce nebo k němu významně přispělo, mělo by být na žalovaném, aby tuto domněnku vyvrátil, a vyhnul se tak odpovědnosti.
- (42) Aby byl zohledňován technický pokrok a vědecký vývoj, měla by být Komisi svěřena pravomoc přijímat akty v souladu s článkem 290 SFEU za účelem změny příloh. Je obzvláště důležité, aby Komise v rámci přípravné činnosti vedla odpovídající konzultace, a to i na odborné úrovni, a aby tyto konzultace probíhaly v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů³⁶. Pro zajištění rovné účasti na vypracovávání aktů v přenesené pravomoci obdrží Evropský parlament a Rada veškeré dokumenty současně s odborníky z členských států a jejich odborníci mají automaticky přístup na setkání skupin odborníků Komise, jež se věnují přípravě aktů v přenesené pravomoci.
- (43) Za účelem zajištění jednotných podmínek pro provádění tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci, pokud jde o podávání informací o provádění tohoto nařízení.

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí (Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56).

³⁶ Úř. věst. L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (44) S cílem poskytnout hospodářským subjektům, dopravcům EU a dopravcům třetích zemí dostatek času na přizpůsobení se požadavkům stanoveným v tomto nařízení by mělo být jeho uplatňování odloženo,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

1. Toto nařízení stanoví povinnosti při nakládání s plastovými peletami ve všech fázích dodavatelského řetězce, aby se zabránilo ztrátám.
2. Toto nařízení se vztahuje na následující subjekty:
 - a) hospodářské subjekty, které v předchozím kalendářním roce nakládaly s plastovými peletami v Unii v množství větším než pět tun;
 - b) dopravce EU a dopravce třetích zemí, kteří přepravují plastové pelety v Unii.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- a) „plastovou peletou“ malé množství předtvářeného polymerního materiálu, relativně stejnoměrných rozměrů v rámci dané šarže, které se používá jako surovina pro operace výroby plastových výrobků;
- b) „rozsypaním“ jednorázový únik plastových pelet z primárního úložiště;
- c) „ztrátou“ jednorázový nebo dlouhotrvající únik plastových pelet ze zařízení do životního prostředí nebo ze silničních vozidel, železničních vagonů či plavidel vnitrozemské plavby, které plastové pelety přepravují;
- d) „zařízením“ jakýkoli prostor, stavba, prostředí nebo místo, v němž se provádí jedna nebo více hospodářských činností zahrnujících nakládání s plastovými peletami;
- e) „hospodářským subjektem“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která provozuje nebo řídí celé zařízení nebo jeho část, nebo v případech, kdy tak stanoví vnitrostátní právní předpisy, osoba, které byla svěřena rozhodující ekonomická pravomoc nad technickým fungováním zařízení;
- f) „dopravcem EU“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba usazená v členském státě, která se v rámci své hospodářské činnosti zabývá přepravou plastových pelet pomocí silničních vozidel, železničních vagonů nebo plavidel vnitrozemské plavby;
- g) „dopravcem třetí země“ jakákoli fyzická nebo právnická osoba usazená ve třetí zemi, která se v rámci své hospodářské činnosti v Unii zabývá přepravou plastových pelet pomocí silničních vozidel, železničních vagonů nebo plavidel vnitrozemské plavby;

- h) „mikropodnikem, malým nebo středním podnikem“ mikropodnik, malý nebo střední podnik ve smyslu přílohy doporučení Komise 2003/361/ES³⁷;
- i) „velkým podnikem“ podnik, který není mikropodnikem, malým ani středním podnikem;
- j) „příslušným orgánem“ orgán nebo subjekt určený členským státem k plnění povinností podle tohoto nařízení;
- k) „certifikačním subjektem“ jakýkoli z těchto subjektů:
 - i) subjekt posuzování shody ve smyslu čl. 2 bodu 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008³⁸ nebo jakékoli sdružení či seskupení těchto subjektů, který získal nebo které získalo akreditaci v souladu s tímto nařízením;
 - ii) environmentální ověřovatel ve smyslu čl. 2 odst. 20 písm. b) nařízení (ES) č. 1221/2009;
- l) „posuzováním shody“ proces, který prokazuje, zda zařízení splňuje příslušná pravidla tohoto nařízení a aktů v přenesené pravomoci přijatých na jeho základě.

Článek 3

Obecné povinnosti

1. Hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí zajistí, aby nedocházelo ke ztrátám. Pokud dojde ke ztrátám, přijmou hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí okamžitá opatření k odklizení těchto ztrát.
2. Hospodářské subjekty a dopravci EU oznámí příslušnému orgánu způsobem, který tento orgán určí, každé jimi provozované zařízení, resp. své zapojení do přepravy plastových pelet.
3. Hospodářské subjekty a dopravci EU oznámí příslušným orgánům členského státu, v němž jsou usazeni, každou významnou změnu svých zařízení a činností souvisejících s nakládáním s plastovými peletami, včetně uzavření stávajícího zařízení.
4. Příslušné orgány zřídí a vedou veřejný rejstřík obsahující informace, které obdržely v souladu s odstavci 3 a 4.

Článek 4

Povinnosti týkající se nakládání s plastovými peletami

1. Hospodářské subjekty přijmou tato opatření:
 - a) vypracují plán posouzení rizik pro každé zařízení v souladu s přílohou I, a to s přihlédnutím k povaze a velikosti zařízení, jakož i rozsahu jeho činností;

³⁷ Doporučení Komise ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků (Úř. věst. L 124, 20.5.2003, s. 36).

³⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 339/93 (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 30).

- b) zavedou vybavení a provedou postupy popsané v plánu posouzení rizik uvedeném v písmenu a);
- c) oznámí plán posouzení rizik uvedený v písmenu a) příslušnému orgánu členského státu, v němž se zařízení nachází, spolu s vlastním prohlášením o shodě vydaným v souladu se vzorovým formulářem uvedeným v příloze II.

Hospodářské subjekty plán posouzení rizik aktualizují, přičemž zohledňují zejména nedostatky zjištěné na základě svých zkušeností s nakládáním s plastovými peletami, a na požádání jej zpřístupní příslušným orgánům.

- 2. Hospodářské subjekty, které jsou středními a velkými podniky provozujícími zařízení, v nichž se v předchozím kalendářním roce nakládalo s plastovými peletami v množství menším než 1 000 tun, nebo které jsou mikropodniky či malými podniky, oznámí příslušnému orgánu aktualizaci plánu posouzení rizik pro každé zařízení a rovněž obnovení vlastního prohlášení o shodě vždy po pěti letech od posledního oznámení.
- 3. Příslušné orgány mohou od hospodářských subjektů vyžadovat, aby přijaly tato opatření:
 - a) změnily plány posouzení rizik oznámené v souladu s odstavci 1 a 2 tak, aby bylo zajištěno, že ztrátám lze účinně předcházet nebo případně zamezit jejich šíření a provést jejich odklizení a že bude dodržena příloha I;
 - b) včas provedly kterékoli z opatření uvedených v příloze I.
- 4. Příslušné orgány zřídí, vedou a aktualizují rejstřík obsahující plány posouzení rizik a vlastní prohlášení o shodě oznámené podle odstavců 1 a 2 tohoto článku. Rejstřík musí být veřejně přístupný na internetových stránkách.
- 5. Dopravci EU a dopravci třetích zemí zajistí, aby byla při nakládce a vykládce, přepravě, čištění a údržbě prováděna opatření stanovená v příloze III.
- 6. Když hospodářské subjekty provádějí opatření stanovená v plánu posouzení rizik vypracovaném v souladu s přílohou I a dopravci EU a dopravci třetích zemí provádějí opatření stanovená v příloze III, postupují v tomto pořadí dle důležitosti:
 - a) opatření k předcházení rozsypání;
 - b) opatření k zamezení šíření rozsypání, aby nedošlo ke ztrátám;
 - c) opatření k odklizení pelet po jejich rozsypání nebo ztrátě.
- 7. Hospodářské subjekty a dopravci EU mají tyto povinnosti:
 - a) zajistit, aby jejich zaměstnanci byli vyškoleni v závislosti na jejich konkrétních funkcích a povinnostech a aby znali a byli schopni používat příslušné vybavení a vykonávat postupy stanovené pro účely zajištění souladu s tímto nařízením;
 - b) vést záznamy o opatřeních přijatých ke splnění povinností stanovených v tomto článku;
 - c) vést záznamy o každoročně odhadovaném množství ztrát a o celkovém objemu plastových pelet, s nimiž se nakládalo.

Po uplynutí šesti měsíců od zveřejnění příslušné harmonizované normy v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo počínaje datem použitelnosti prováděcího aktu uvedeného v čl. 13 odst. 2 tohoto nařízení hospodářské subjekty odhadují množství ztrát uvedené v prvním pododstavci písm. c) v souladu se standardizovanou metodikou uvedenou v článku 13.

Hospodářské subjekty a dopravci EU uchovávají záznamy uvedené v písmenech b) a c) tohoto odstavce po dobu pěti let a na požádání je zpřístupní příslušným orgánům a případně certifikačním subjektům.

8. Pokud opatření přijatá za účelem předejití, zamezení šíření a odklizení rozsypaní a ztrát selžou, přijmou hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí co nejdříve nápravná opatření.
9. Hospodářské subjekty, které nejsou mikropodniky nebo malými podniky a které provozují zařízení, v nichž bylo v předchozím kalendářním roce nakládáno s plastovými peletami v množství větším než 1 000 tun, provedou každoročně pro každé zařízení interní posouzení toho, do jaké míry dané zařízení splňuje požadavky plánu posouzení rizik stanoveného v příloze I. Interní posouzení může pokrývat mimo jiné:
 - a) odhadovaná množství a příčiny ztrát;
 - b) vybavení pro předcházení, zamezování šíření a odklizení a/nebo postupy zavedené k zamezení budoucím ztrátám a jejich účinnost;
 - c) diskuse s pracovníky, kontroly vybavení a zavedených postupů a revize veškeré příslušné dokumentace.

Článek 5

Certifikace

1. Do ... [*Úřad pro publikace: vložte prosím datum = 24 měsíců po vstupu tohoto nařízení v platnost*] a poté každé tři roky musí hospodářské subjekty, které jsou velkými podniky, prokázat, že každé zařízení, v němž bylo v předchozím kalendářním roce nakládáno s plastovými peletami v množství větším než 1 000 tun, splňuje požadavky stanovené v příloze I, a to získáním osvědčení vydaného certifikačním subjektem.
2. Do ... [*Úřad pro publikace: vložte prosím datum = 36 měsíců po vstupu tohoto nařízení v platnost*] a poté každé čtyři roky musí hospodářské subjekty, které jsou středními podniky, prokázat, že každé zařízení, v němž bylo v předchozím kalendářním roce nakládáno s plastovými peletami v množství větším než 1 000 tun, splňuje požadavky stanovené v příloze I, a to získáním osvědčení vydaného certifikačním subjektem.
3. Certifikační subjekty provádějí kontroly na místě, aby bylo zajištěno, že veškerá opatření obsažená v plánu posouzení rizik prováděném v souladu s přílohou I jsou řádně plněna.
4. Osvědčení musí splňovat tyto požadavky:
 - a) musí být vydáno v souladu se vzorovým formulářem uvedeným v příloze IV a v elektronické podobě;
 - b) musí v něm být uveden hospodářský subjekt, zařízení, na které se osvědčení vztahuje, datum provedených kontrol na místě a doba platnosti;
 - c) musí potvrzovat shodu zařízení, na které se osvědčení vztahuje, s požadavky stanovenými v příloze I.
5. Certifikační subjekty bez zbytečného odkladu oznámí příslušnému orgánu:

- a) vydaná osvědčení;
- b) pozastavená nebo odňatá osvědčení;
- c) změny v osvědčeních.

Příslušné orgány zřídí, vedou a aktualizují rejstřík osvědčení. Rejstřík musí být veřejně přístupný na internetových stránkách.

Článek 6

Systémy environmentálního řízení

Hospodářské subjekty, které jsou zaregistrovány v systému Společenství pro environmentální řízení podniků a audit podle nařízení (ES) č. 1221/2009, jsou osvobozeny od plnění oznamovací povinnosti stanovené v čl. 4 odst. 2 a povinností stanovených v čl. 5 odst. 1 a 2 tohoto nařízení za předpokladu, že environmentální ověřovatel ve smyslu čl. 2 odst. 20 nařízení (ES) č. 1221/2009 zkontroloval, že požadavky stanovené v příloze I byly zahrnuty do systému environmentálního řízení hospodářského subjektu a že byly provedeny.

Článek 7

Akreditace certifikačních subjektů

Akreditace certifikačních subjektů uvedená v čl. 3 písm. k) bodu i) zahrnuje vyhodnocení souladu s těmito požadavky:

- a) certifikační subjekt musí být nezávislý na hospodářském subjektu;
- b) certifikační subjekt, jeho vrcholové vedení a pracovníci odpovědní za posuzování shody se nesmí podílet na žádné činnosti, která by mohla být v rozporu s jejich nezávislým úsudkem nebo bezúhonností ve vztahu k certifikačním činnostem;
- c) certifikační subjekt a jeho pracovníci vykonávají svou činnost s nejvyšší mírou profesní bezúhonnosti a požadované technické způsobilosti a nesmějí být vystaveni žádným tlakům a podnětům, včetně finančních, které by mohly ovlivnit jejich úsudek nebo výsledky jejich certifikační činnosti;
- d) certifikační subjekt musí mít odborné znalosti, vybavení a infrastrukturu potřebné k provádění posuzování shody, pro které byl akreditován;
- e) certifikační subjekt musí mít dostatečný počet vhodně kvalifikovaných a zkušených pracovníků odpovědných za provádění úkolů posuzování shody;
- f) pracovníci certifikačního subjektu zachovávají služební tajemství, pokud jde o veškeré informace získané při provádění úkolů posuzování shody;
- g) pokud certifikační subjekt zadává konkrétní úkoly spojené s certifikací subdodavatelům nebo využívá služeb dceřiné společnosti, nese plnou odpovědnost za úkoly prováděné subdodavatelem nebo dceřinými společnostmi a posuzuje a sleduje kvalifikaci subdodavatele nebo dceřiné společnosti a jimi prováděnou práci.

Článek 8

Ověřování souladu a podávání zpráv

1. Příslušné orgány ověřují, zda hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí plní povinnosti stanovené v tomto nařízení, přičemž zohledňují informace uvedené ve vlastních prohlášeních o shodě zmiňovaných v čl. 4 odst. 1 a 2 a poskytnuté certifikačními subjekty v souladu s čl. 5 odst. 5. Příslušné orgány provádějí environmentální inspekce a jiná ověřovací opatření a uplatňují přitom přístup založený na rizicích.
2. Nejpozději do ... [Úřad pro publikace: vložte prosím datum = první den měsíce následujícího po čtyřech letech od data vstupu tohoto nařízení v platnost] a poté každé tři roky předloží členské státy Komisi zprávu obsahující kvalitativní a kvantitativní informace o provádění tohoto nařízení v průběhu předchozího kalendářního roku. Tyto informace obsahují:
 - a) počet hospodářských subjektů v členění podle velikosti podniku v souladu s doporučením Komise 2003/361/ES a podle hospodářské činnosti, jejich zařízení a dále počet dopravců EU a jejich dopravních prostředků určených k přepravě plastových pelet;
 - b) počet plánů posouzení rizik, vlastních prohlášení oznámených podle čl. 4 odst. 1 a 2 a osvědčení oznámených podle čl. 5 odst. 5;
 - c) počet a výsledky environmentálních inspekcí a jiných ověřovacích opatření provedených podle odstavce 1 tohoto článku, jakož i počet mimořádných událostí a nehod oznámených v souladu s čl. 9 odst. 1 a opatření přijatá v případě nedodržení povinností stanovených v tomto nařízení.
3. Komise prostřednictvím prováděcích aktů stanoví formát zpráv uvedených v odstavci 2.

Článek 9

Mimořádné události a nehody

1. Aniž je dotčena směrnice 2004/35/ES, v případě mimořádné události či nehody, při níž dojde ke ztrátě, která má významné dopady na lidské zdraví nebo životní prostředí, musí hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí neprodleně:
 - a) informovat příslušný orgán, na jehož území k mimořádné události nebo nehodě došlo, a oznámit mu odhadované množství ztrát;
 - b) přijmout opatření, aby omezili následky pro zdraví nebo životní prostředí a předešli dalším mimořádným událostem nebo nehodám.
2. Příslušný orgán, na jehož území k mimořádné události nebo nehodě došlo, v případě potřeby požaduje, aby hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí přijali vhodná doplňková opatření k omezení následků pro zdraví nebo životní prostředí a k předejití dalším mimořádným událostem nebo nehodám.
3. V případě jakékoli mimořádné události nebo nehody, která má významné dopady na lidské zdraví nebo životní prostředí v jiném členském státě, příslušný orgán, na jehož

území k mimořádné události nebo nehodě došlo, neprodleně informuje příslušný orgán tohoto jiného členského státu.

Článek 10

Nedodržení ustanovení

1. V případě porušení pravidel stanovených v tomto nařízení musí hospodářské subjekty, dopravci EU a dopravci třetích zemí neprodleně:
 - a) uvědomit příslušný orgán;
 - b) přijmout nezbytná opatření, která zajistí obnovení souladu v nejkratší možné době;
 - c) splnit veškerá doplňková opatření, která příslušný orgán určí jako nezbytná k obnovení souladu.
2. Pokud porušení pravidel stanovených v tomto nařízení představuje bezprostřední nebezpečí pro lidské zdraví nebo pokud hrozí, že vyvolá bezprostřední významné nepříznivé účinky na životní prostředí, může příslušný orgán pozastavit provoz zařízení do doby, než bude obnoven soulad podle odst. 1 písm. b) a c).

Článek 11

Určení a pravomoci příslušných orgánů

1. Členské státy určí jeden či více příslušných orgánů pro uplatňování a vymáhání tohoto nařízení.
2. Členské státy svěří svým příslušným orgánům kontrolní a vymáhací pravomoci nezbytné k zajištění souladu s tímto nařízením.
3. Pravomoci uvedené v odstavci 2 zahrnují alespoň:
 - a) právo přístupu k veškerým relevantním dokumentům, údajům nebo informacím, jež souvisejí s porušením tohoto nařízení, a to v jakékoli formě nebo formátu a bez ohledu na nosič nebo místo, kde jsou uloženy, a právo pořizovat nebo získávat jejich kopie;
 - b) pravomoc požadovat od jakékoli fyzické nebo právnické osoby, aby poskytla veškeré relevantní informace, údaje nebo dokumenty v jakékoli formě nebo formátu a bez ohledu na nosič nebo místo, kde jsou uloženy, pro účely zjištění, zda došlo nebo dochází k porušení tohoto nařízení, a podrobností o tomto porušení;
 - c) pravomoc zahájit z vlastního podnětu kontrolu s cílem zastavit nebo zakázat porušování tohoto nařízení;
 - d) pravomoc ke vstupu do zařízení.
4. Příslušné orgány mohou pro účely environmentálních inspekcí a jiných ověřovacích opatření použít jako důkazní materiál jakékoli informace, dokumenty, nálezy, prohlášení nebo zpravodajské informace, a to bez ohledu na formát nebo nosič, na kterém jsou uloženy.

5. Pokud je na jejich území více než jeden příslušný orgán, členské státy zajistí, aby byly zavedeny vhodné komunikační a koordinační mechanismy.

Článek 12

Pomoc při zajišťování souladu

1. Komise na základě konzultací se zástupci hospodářských subjektů, dopravců a certifikačních subjektů, včetně mikropodniků a malých a středních podniků, a ve spolupráci s příslušnými orgány vypracuje informační a školicí materiály o řádném plnění povinností stanovených v tomto nařízení.
2. Členské státy zajistí, aby hospodářské subjekty a dopravci, zejména mikropodniky a malé a střední podniky, měli přístup k informacím a pomoci, pokud jde o soulad s tímto nařízením.

Aniž jsou dotčena příslušná pravidla státní podpory, může mít pomoc uvedená v prvním pododstavci tuto podobu:

- a) finanční podpora;
 - b) přístup k finančním prostředkům;
 - c) specializovaná školení pro vedení a zaměstnance;
 - d) organizační a technická pomoc.
3. Členské státy podporují školicí programy pro kvalifikaci pracovníků certifikačních subjektů.

Článek 13

Standardizovaná metodika

1. Pro účely plnění povinností uvedené v čl. 4 odst. 7 prvním pododstavci písm. c) se vypracuje metodika odhadu množství ztrát v harmonizovaných normách v souladu s postupy stanovenými nařízením (EU) č. 1025/2012.
2. Pokud žádná evropská normalizační organizace nepřijme žádost o vypracování harmonizované normy nebo pokud se Komise domnívá, že navrhovaná norma nesplňuje požadavky, které má pokrývat, stanoví Komise metodiku uvedenou v odstavci 1 prostřednictvím prováděcího aktu.

Článek 14

Vyřizování stížností a přístup ke spravedlnosti

1. Fyzické nebo právnické osoby nebo organizace, které jsou podle vnitrostátního práva považovány za osoby s dostatečným zájmem, nebo osoby, které se domnívají, že byla porušena jejich práva, jsou oprávněny podávat příslušným orgánům odůvodněné stížnosti, pokud se na základě objektivních okolností domnívají, že hospodářský subjekt, dopravce EU nebo dopravce třetí země nedodržuje ustanovení tohoto nařízení.

Pro účely prvního pododstavce se za osoby s dostatečným zájmem považují nevládní subjekty nebo organizace, které podporují lidské zdraví, ochranu životního prostředí nebo spotřebitelů a splňují veškeré požadavky podle vnitrostátního práva.

2. Příslušné orgány posoudí odůvodněnou stížnost uvedenou v odstavci 1 a v případě potřeby přijmou nezbytná opatření, včetně inspekci a slyšení osoby nebo organizace, s cílem tyto stížnosti ověřit. Je-li stížnost shledána důvodnou, přijmou příslušné orgány nezbytná opatření v souladu s čl. 4 odst. 3.
3. Příslušné orgány co nejdříve informují osobu nebo organizaci uvedenou v odstavci 1, která stížnost podala, o svém rozhodnutí přijmout nebo zamítnout žádost o přijetí opatření uvedenou ve stížnosti a své rozhodnutí zdůvodní.
4. Členské státy zajistí, aby osoba nebo organizace uvedená v odstavci 1, která podá odůvodněnou stížnost, měla přístup k soudu nebo jinému nezávislému a nestrannému veřejnému orgánu, který je oprávněn přezkoumat procesní a hmotněprávní zákonnost jakéhokoli rozhodnutí o této stížnosti, jakož i rozhodnutí, úkonů nebo nečinnosti příslušného orgánu podle tohoto nařízení, aniž jsou dotčena ustanovení vnitrostátních právních předpisů, která vyžadují, aby před zahájením soudního řízení byly vyčerpány postupy správního přezkumu. Tyto přezkumné postupy musí být spravedlivé, nestranné, včasné a bezplatné nebo nepříliš nákladné a musí poskytovat přiměřené a účinné opravné prostředky, včetně zdržovací žaloby, je-li to nutné.
5. Členské státy zajistí, aby byly veřejnosti zpřístupněny praktické informace o přístupu ke správním a soudním přezkumným řízením uvedeným v tomto článku.

Článek 15

Sankce

1. Aniž jsou dotčeny povinnosti členských států podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES³⁹, stanoví členské státy pravidla pro sankce za porušení tohoto nařízení a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující.
2. Sankce uvedené v odstavci 1 zahrnují pokuty úměrné obratu právnické osoby nebo příjmům fyzické osoby, která se uvedeného porušení dopustila. Výše pokut se vypočítá tak, aby bylo zajištěno, že osobu odpovědnou za dané porušení účinně zbaví hospodářských výhod plynoucích z tohoto porušení. V případě opakovaného porušení se výše pokut postupně zvyšuje. V případě, že se porušení dopustí právnická osoba, činí maximální výše těchto pokut nejméně 4 % ročního obratu hospodářského subjektu v dotyčném členském státě za hospodářský rok předcházející rozhodnutí o pokutě.
3. Členské státy zajistí, aby sankce stanovené podle tohoto článku případně náležitě zohledňovaly:
 - a) povahu, závažnost a rozsah porušení;
 - b) zda k porušení došlo úmyslně nebo z nedbalosti;

³⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí (Úř. věst. L 328, 6.12.2008, s. 28).

- c) obyvatelstvo nebo životní prostředí dotčené porušením, přičemž se přihlédne k dopadu tohoto porušení na cíl dosáhnout vysoké úrovně ochrany lidského zdraví a životního prostředí;
- d) finanční situaci hospodářského subjektu, dopravce EU a dopravce třetí země, kteří nesou odpovědnost.

Článek 16

Odškodnění

1. Členské státy zajistí, aby v případě, že v důsledku porušení tohoto nařízení došlo k újmě na lidském zdraví, měly dotčené osoby právo požadovat a získat odškodnění za tuto újmu od příslušných fyzických nebo právnických osob a případně i od příslušných orgánů odpovědných za toto porušení.
2. Členské státy zajistí, aby nevládní organizace, které podporují ochranu lidského zdraví nebo životního prostředí a splňují veškeré požadavky vnitrostátních právních předpisů, mohly jako součást dotčené veřejnosti zastupovat dotčené osoby a podávat kolektivní žaloby o odškodnění. Členské státy zajistí, aby nárok na odškodnění za újmu způsobenou porušením předpisů nemohl být uplatněn dvakrát, dotčenými osobami i nevládními organizacemi uvedenými v tomto odstavci.
3. Členské státy zajistí, aby vnitrostátní pravidla a postupy týkající se nároků na odškodnění byly koncipovány a uplatňovány tak, aby výkon práva na odškodnění za újmu způsobenou porušením podle odstavce 1 neznemožňovaly nebo nadměrně neztěžovaly.
4. Pokud je nárok na odškodnění uvedený v odstavci 1 podložen důkazy, z nichž lze usuzovat na příčinnou souvislost mezi danou újmu a daným porušením, členské státy zajistí, aby měla osoba odpovědná za toto porušení povinnost prokázat, že dané porušení danou újmu nezpůsobilo ani k ní nepřispělo.
5. Členské státy zajistí, aby promlčecí lhůty pro uplatnění nároků na odškodnění uvedené v odstavci 1 činily nejméně pět let. Tyto lhůty nezačnou běžet dříve, než je dané porušování ukončeno a než se osoba požadující odškodnění dozví nebo se podle rozumného předpokladu mohla dozvědět, že jí vznikla újma v důsledku porušení podle odstavce 1.

Článek 17

Změny příloh

Komisi je svěřena pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 19 za účelem změny příloh I až IV, aby byl zohledněn technický pokrok a vědecký vývoj.

Při přijímání aktů v přenesené pravomoci uvedených v prvním pododstavci Komise zohlední:

- a) zkušenosti získané při provádění povinností stanovených v člancích 4 a 5;
- b) příslušné mezinárodní normy;
- c) specifika jednotlivých odvětví činnosti;
- d) specifické potřeby mikropodniků a malých a středních podniků.

Článek 18

Výkon přenesené pravomoci

1. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci je svěřena Komisi za podmínek stanovených v tomto článku.
2. Pravomoc přijímat akty v přenesené pravomoci uvedená v článku 17 je svěřena Komisi na dobu pěti let od ... [Úřad pro publikace: vložte prosím datum = první den měsíce následujícího po dni vstupu tohoto nařízení v platnost]. Komise vypracuje zprávu o přenesení pravomoci nejpozději devět měsíců před koncem tohoto pětiletého období. Přenesení pravomoci se automaticky prodlužuje o stejně dlouhá období, pokud Evropský parlament nebo Rada nevznese proti tomuto prodloužení námitku nejpozději tři měsíce před koncem každého z těchto období.
3. Evropský parlament nebo Rada mohou přenesení pravomoci uvedené v článku 17 kdykoli zrušit. Rozhodnutím o zrušení se ukončuje přenesení pravomoci v něm blíže určené. Rozhodnutí nabývá účinku prvním dnem po zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie* nebo k pozdějšímu dni, který je v něm upřesněn. Nedotýká se platnosti již platných aktů v přenesené pravomoci.
4. Před přijetím aktu v přenesené pravomoci vede Komise konzultace s odborníky jmenovanými jednotlivými členskými státy v souladu se zásadami stanovenými v interinstitucionální dohodě ze dne 13. dubna 2016 o zdokonalení tvorby právních předpisů.
5. Přijetí aktu v přenesené pravomoci Komise neprodleně oznámí současně Evropskému parlamentu a Radě.
6. Akt v přenesené pravomoci přijatý podle článku 17 vstoupí v platnost, pouze pokud proti němu Evropský parlament nebo Rada nevysloví námitky ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy jim byl tento akt oznámen, nebo pokud Evropský parlament i Rada před uplynutím této lhůty informují Komisi o tom, že námitky nevysloví. Z podnětu Evropského parlamentu nebo Rady se tato lhůta prodlouží o dva měsíce.

Článek 19

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení se použije ode dne [Úřad pro publikace: vložte prosím datum = 18 měsíců po vstupu tohoto nařízení v platnost]. Ustanovení čl. 3 odst. 1 se však použije ode dne [Úřad pro publikace: vložte prosím datum vstupu tohoto nařízení v platnost].

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*